

Examenkatern vmbo - *Liefde*

Bij het [magazine voor het cpe vmbo 2026](#) heeft LAMBO verschillende uitgaven die bij het thema passen. Hieronder vind je een overzicht van de uitgaven, hoofdstukken en paragrafen die je voor een van de vier subthema's van het thema *Liefde* kunt gebruiken: *kunstkoppels, koesteren, verleiden en liefdevolle acties*.

Kunstkoppels

Wanneer twee kunstenaars niet alleen een liefdesrelatie, maar ook een professionele relatie hebben. Als twee kunstenaars samenwerken en samenleven, dan zou het goed kunnen dat ze elkaar inspireren of beïnvloeden in hun werk. Wanneer iemand in het bijzonder een kunstenaar inspireert, dan kan die persoon daarbij invloed hebben op het werk van de kunstenaar. Zo'n persoon noem je een muze.

Kunstwerken

4 In je dromen

Afb. 4.2 Leonora Carrington, *Vogel superieur, portret van Max Ernst* (1939)

Afb. 4.3 Claude Cahun en Marcel Moore, fotomontage in *Geschrapte bekentenissen (Ontkenningen)* (ca. 1930)

9 Nep of echt

Paragraaf 9.1 Namaak? gaat over het inspiratie vinden in oudere kunstwerken. Wil je iemand precies nadoen of geef je iets juist een eigen draai. Met verschillende *Olympia*-afbeeldingen en foto's van Caroline Sikkenk, die geïnspireerd werd door *Het meisje met de parel*.

11 De wereld op z'n kop

Afb. 11.9 Marina Abramović gaat bij *De kunstenaar is aanwezig* telkens met een nieuwe toeschouwer een kunstrelatie aan.

Kunst-Actief 3 GT

Hoofdstuk 1 Dromen

Paragraaf 1.2 De dromen van Salvador Dalí gaat over de werken die hij maakte, geïnspireerd door geliefden. Afb. 1.16, 1.17 en 1.18 zijn (deels) portretten van actrice Mae West, van wie Dalí er onder de indruk was. Op afb. 1.19 staat zijn grote liefde Gala, die Dalí jarenlang inspireerde als muze.

Hoofdstuk 3 Feest

Paragraaf 3.3 De dansende tuin > Inspiratie van vroeger (p. 31): legt uit hoe Venus een eeuwenoude bron van inspiratie vormt voor vrouwenbeelden; het toonbeeld van schoonheid en vruchtbaarheid.

Hoofdstuk 4 Liefde

Dit hoofdstuk gaat in zijn geheel over liefdesrelaties en uitingen van liefde.

Basis Beeldende Begrippen (2019)

2 Verschijningsvormen

- p. 15 Sophie Taeuber-Arp en Jean Arp, *Duo-Collage* (1918).
Marina Abramović en Ulay, *Imponderabilia* (1977).
Niki de Saint Phalle en Jean Tinguely, *Strawinskyfontein* (1983).

5 Zeggingskracht

- p. 69, afb. 3 Willem de Kooning, *Gansevoortstraat* (1949).

Basis Beeldende Begrippen (2026)

1 Algemene begrippen

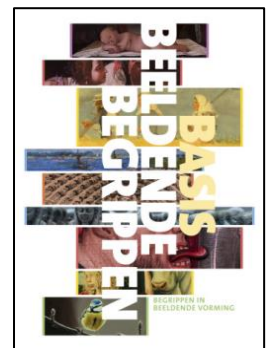
- p. 12, afb. 2 Kate Bisschop-Swift, *De schildersweduwe* (1870).

2 Verschijningsvormen

- p. 15, afb. 3 Niki de Saint Phalle en Jean Tinguely, *Strawinskyfontein* (1983).

4 Aspecten van de vormgeving

- p. 51, afb. 1 Elaine de Kooning, *Bacchus #81* (1983).

Koesteren

Wanneer iets of iemand bijzondere zorg en aandacht krijgt. Je kunt voor een voorwerp dat je koestert iets bijzonders maken om het in te bewaren of het te beschermen. Je kunt ook een werk maken dat een speciale herinnering verbeeldt aan een moment, een plek of een voorwerp, als een passende verbeelding om die herinnering vast te leggen en voor altijd te behouden.

Kunstwerken

1 Doe eens duurzaam

Opdracht 1 Je bent wat je weggooit

Afb. 1.2 en 1.3 Vik Muniz, *Landschap van afval* (2010)

Afb. 1.5 en 1.6 Barry Rosenthal, *Blauwe oceaan* (2013) en *Gevonden in de natuur* (2014)

Opdracht 7 De schoonheid van het alledaagse

Eindopdracht 3D Dagboek in textiel

3 In actie

Afb. 3.19 Käthe Kollwitz, *De moeders* (1922-1923)

4 In je dromen

Eindopdracht 3D Een plek alleen voor jou

5 Welk type ben jij?

Afb. 5.13 Keira Rathbone, *Liefdesbrieven uit Barcelona* (2012)

Opdracht 2D Helemaal jouw type

6 Aan tafel

Afb. 6.3 Pieter Bruegel de Oude, *Boerenbruiloft* (1567-1568)

8 Naar buiten

Eindopdracht 2D Zet jezelf op een voetstuk

Eindopdracht 3D Tentoonstelling best bijzonder

10 Status en macht

Opdracht 3 Overwinning op je hoofd

Afb. 10.10 Amy Sherald, *Michelle Obama* (2018)

Paragraaf 10.3 gaat over het koesteren van mooie objecten en hoe jezelf laat zien wat je mooi vindt, aan de hand van decoraties in de rococostijl en in hiphopfotografie (inclusief twee opdrachten waarbij leerlingen zelf met deze stijlen aan de slag gaan).

Afb. 10.15 Onbekend, *Shah Alam II* (1800)

Eindopdracht 3D Troon

12 Mijn reis

Opdracht 7 Jouw fotodagboek

Afb. 12.13 Graftombe van Toetanchamon in Luxor (14e eeuw v.Chr.)

Basis Beeldende Begrippen Praktijk

p. 12 Oefening 3 Twee geliefden (over Rembrandt van Rijn, *Het Joodse bruidje* (ca. 1665)

p. 56-57 Verschillende kijkoefeningen en praktische opdrachten over stellen

p. 76 Oefening 2 Een dansend paar (over Jack Vettriano, *Dans met me tot het einde van de liefde* (1951))

p. 84-85 Verschillende kijkoefeningen en praktische opdrachten over moeders en kinderen.

Kunst-Actief 2 BK

Hoofdstuk 4 Kostbaar, dierbaar

Eindopdracht 2D Herinneringen

Eindopdracht 3D Dierbaar

Hoofdstuk 6 Gisteren, vandaag, morgen

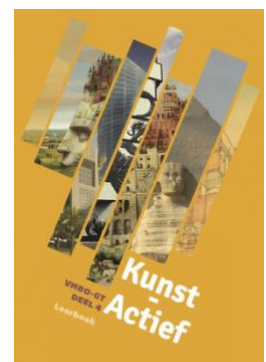
Eindopdracht 3D Eerbetoon

Kunst-Actief 4 GT

Hoofdstuk 2 Macht

Paragraaf 2.3 Machtige gebouwen gaat o.a. over poorten en triomfbogen die zijn opgericht als eerbetoon aan een historisch moment of heerser.

Basis Beeldende Begrippen (2019)

1 Algemene begrippen

Op pagina 7 wordt de vraag gesteld of en hoe je oude kunst en cultuur het beste kunt bewaren. Conserveren, restaureren of renoveren?

2 Verschijningsvormen

De paragraaf Hologram (p. 23) laat zien hoe met een hologram overleden artiesten, zoals André Hazes, weer 'tot leven gewekt' kunnen worden op het podium.

5 Zeggingskracht

De paragrafen Blij en Voorstelling op pagina 66 gaan over een verliefd, dansend paar, geschilderd door Pierre-Auguste Renoir.

Basis Beeldende Begrippen (2026)

1 Algemene begrippen

Op pagina 7 wordt de vraag gesteld of en hoe je oude kunst en cultuur het beste kunt bewaren. Conserveren, restaureren of renoveren?

p. 10, afb. 4 Pacita Abad, *L.A. Liberty* (1992).

2 Verschijningsvormen

p. 24, afb. 3 Karen Newman, buste van Noor Inayat Khan (2012).

4 Aspecten van de vormgeving

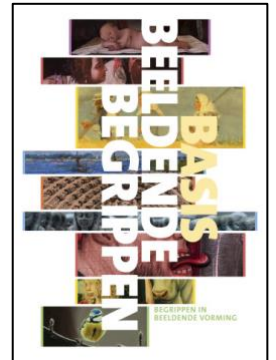
p. 40, afb. 4 Helen Frankenthaler, *Eerbetoon aan H.M.* (1971).

p. 55, afb. 3 Cleo Campert, *Het RoXY-archief* (1988-99).

p. 59, afb. 4 Do Ho Suh, *Passage/s* (2017).

5 Zeggingskracht

De paragraaf Voorstelling op pagina 66 gaat over een verliefd, dansend paar, geschilderd door Pierre-Auguste Renoir.

Verleiden

Vanuit de liefde of vanuit de commercie bekeken. Bij het thema Liefde kan het verleiden niet ontbreken. Het verleiden als onderdeel van het liefhebben. Het zijn populaire onderwerpen in de kunst. Ook in de commercie speelt verleiding een rol waarbij regelmatig kunstwerken worden ingezet: verleidelijke beelden moeten mensen zó sterk laten verlangen naar iets dat ze het ook willen hebben.

Kunstwerken

4 In je dromen

Paragraaf 4.3 Toekomstdroom gaat over utopieën en dystopieën, met afbeeldingen van futuristische steden. Leerlingen denken bij de opdracht Utopie en dystopie ook na over wat voor hen een perfecte wereld is (of juist niet) en hoe ze die kunnen verbeelden

6 Aan tafel

Afb. 6.3 Floris Claesz. van Dijck, *Stilleven met kazen* (ca. 1615)

Opdracht 2 Lekker portret

Afb. 6.8 Tjalf Sparnaay, *Snoepjes in zak* (2003)

Afb. 6.12 Diego Velázquez, *De lunch* (ca. 1617)

Opdracht 5 Wil je de tafel dekken?

Opdracht 6 Verzamelen maar!

Afb. 6.15 Clara Peeters, *Stilleven met bloemen, vergulde beker, gedroogd fruit en pretzels* (1611)

Eindopdracht 3D Smakelijk sculptuur

9 Nep of echt?

Afb. 9.14 Giovanni Battista Zelotti, *Jupiter verleidt Callisto* (1565)

10 Status en macht

Afb. 10.1 Jacques-Louis David, *Napoleon steekt de Alpen over* (1801) (en de kunst van de verleiding wordt extra duidelijk door die afbeelding te vergelijken met 10.2 Paul Delaroche, *Napoleon steekt de Alpen over* (1850)).

Afb. 10.3 Charles Poerson, *Lodewijk XIV als Jupiter die de Fronde overwint* (1654)

Afb. 10.14 Kehinde Wiley, *Napoleon leidt zijn troepen over de Alpen* (2005)

Basis Beeldende Begrippen Praktijk

- p. 14 Oefening Aanbid me (over reclame Dior)
- p. 28-29 Verschillende kijke oefeningen en praktische opdrachten over reclamebeelden en (activistische) posters
- p. 74-75 Verschillende kijke oefeningen en praktische opdrachten over Venus

Kunst-Actief 2 BK

Hoofdstuk 4 Wat is echt?

1 Gefilterd (p. 54) en 2 Maakbaar mooi? (p. 55-56) gaan over hoe onze kijk op schoonheid in de moderne tijd verandert.

Kunst-Actief 2 GT

Hoofdstuk 1 Eten en drinken

De paragraaf Eten en reclame (p. 12) gaat over hoe bedrijven consumenten proberen te verleiden tot het kopen van hun producten met verleidelijke posters.

Basis Beeldende Begrippen (2019)

2 Verschijningsvormen

De paragraaf Commercial (p. 21) legt uit hoe een bedrijf klanten verleidt tot het kopen van producten of diensten.

3 Aspecten van de voorstelling

Paragraaf Idealiseren (p. 32) laat zien hoe mensen al eeuwenlang kunst gebruiken om zichzelf er beter uit te laten zien dan de werkelijkheid.

4 Aspecten van de vormgeving

- p. 46, afb. 2 Adriaen Coorte, *Vruchtenstilleven met wijnrank* (1688).
- p. 59, afb. 1 Clara Peeters, *Stilleven met kazen, amandelen en pretzels* (ca. 1615).
- p. 63, afb. 1 Diego Velázquez, *Het toilet van Venus* (1647-1651).

6 Functionaliteit

- p. 72, Sandro Botticelli, *De geboorte van Venus* (ca. 1485).
- p. 73, Leonardo da Vinci, *Leda en de zwaan* (1510-1515).

De paragraaf Wervend (p. 75) vertelt hoe kunst ingezet kan worden om mensen te overtuigen van (politieke) ideeën.

Basis Beeldende Begrippen (2026)

2 Verschijningsvormen

De paragraaf Commercial (p. 21) legt uit hoe een bedrijf klanten verleidt tot het kopen van producten of diensten.

3 Aspecten van de voorstelling

Paragraaf Idealiseren (p. 32) laat zien hoe mensen al eeuwenlang kunst gebruiken om zichzelf er beter uit te laten zien dan de werkelijkheid.

4 Aspecten van de vormgeving

p. 46 Willem Claesz. Heda, *Stilleven met vergulde bokaal* (1635).

Adriaen Coorte, *Vruchtenstilleven met wijnrank* (1688).

Judith Leyster, *Stilleven met een fruitmand* (ca. 1635-40).

Clara Peeters, *Stilleven met kazen, amandelen en krakelingen* (ca. 1615)

p. 54, afb. 4 Ivoren granaatappel, Assyrië (9e-8e eeuw v.Chr.).

6 Functionaliteit

De paragraaf Wervend (p. 75) vertelt hoe kunst ingezet kan worden om mensen te overtuigen van (politieke) ideeën.

Liefdevolle acties

In de beeldende kunst, die op een liefdevolle manier kunnen leiden tot een liefdevolle wereld. Voor sommige kunstenaars is aandacht voor naastenliefde een belangrijk onderdeel van hun werk: met hun kunstprojecten iets doen dat in het belang is van iemand anders. Op een liefdevolle manier iets maken dat aandacht vraagt voor bepaalde zaken, maakt hun werk betekenisvol.

Kunstwerken

1 Doe eens duurzaam

Eindopdracht 2D Een verknipt verhaal

3 In actie

Dit hele hoofdstuk gaat over geëngageerde kunst en kunstenaars die iets goed willen doen voor de wereld. Leerlingen gaan ook zelf aan de slag en denken na over wat zij belangrijk vinden en hoe ze daar aandacht voor kunnen vragen, bijvoorbeeld met opdracht 3 Symbool en stencil, Opdracht 5 Samen één symbool, Opdracht 7 Camera klaar? Actie! en Eindopdracht 3D Jouw ergernis in beeld

5 Welk type ben jij?

Afb. 5.7 Keith Haring, poster voor een demonstratie tegen kernoorlogen (1982)

Eindopdracht 3D Van mij voor jullie

11 De wereld op z'n kop

Eindopdracht 3D In contact

12 Mijn reis

Eindopdracht 3D Een schuilplek

Basis Beeldende Begrippen Praktijk

p. 92-93 Verschillende kijkoefeningen en praktische opdrachten over recycling

Kunst-Actief 2 BK

Hoofdstuk 3 Jij, wij, maatschappij

Eindopdracht 2D Man, vrouw – maakt het uit?

Eindopdracht 3D Held

Kunst-Actief 2 GT

Hoofdstuk 2 Wij en zij

Dit hele hoofdstuk behandelt kunstenaars die een statement maken tegen ongelijkwaardigheid in de maatschappij, zoals discriminatie op basis van huidskleur, queerpersonen en vrouwen.

Hoofdstuk 4 Ziek

Het thema wordt geïntroduceerd aan de hand van naastenliefde (p. 37) en hoe in de middeleeuwen kunst aanzette tot zorg voor de medemens.

Hoofdstuk 5 Wie dan leeft

Dit hoofdstuk gaat over kunst die aandacht vraagt voor milieuproblematiek en mensen tot nadenken of actie wil aanzetten.

Kunst-Actief 3 GT

Hoofdstuk 2 Crisis

Paragraaf 2.3 Armoede gaat over kunstenaars door de eeuwen heen die aandacht vragen met hun werk voor de ongelijkwaardigheid die zij in de samenleving zien.

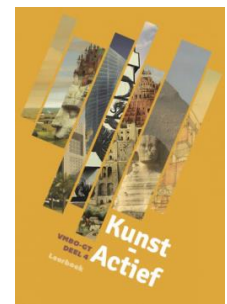
Ook paragraaf 2.4 Protest sluit aan bij dit subthema Liefdevolle acties.

Kunst-Actief 4 GT

Hoofdstuk 2 Macht

Paragraaf 2.4 Kritiek op machthebbers staat in het teken van Ai Weiwei, die met zijn werk aandacht vraagt voor het onderdrukkende Chinese regime, maar ook voor vluchtelingen en milieuproblematiek.

Basis Beeldende Begrippen (2019)

2 Verschijningsvormen

p. 24, afb. 3 Jan Oud (ontwerp), *Nationaal Monument op de Dam* (1956).

4 Aspecten van de vormgeving

p. 59, afb. 4 Edward Kienholz, *Het draagbare oorlogsmonument* (1968).

5 Zeggingskracht

Pagina 70 behandelt *De derde mei* van Francisco Goya en het daarop geïnspireerde werk van Robert Ballagh. Het onderwerp van beide werken is een bloedige opstand in Madrid.

Basis Beeldende Begrippen (2026)

2 Verschijningsvormen

p. 15, afb. 2 Mona Hatoum, *Still van een performance* (1985-1995).

p. 17, afb. 4 JDL Street art, *Ons land* (2023).

p. 24, afb. 2 Karin Daan, *Homomonument*, Amsterdam (1987).

4 Aspecten van de vormgeving

p. 59, afb. 2 Theo Molkenboer, Affiche voor de *Vereniging voor vrouwenkiesrecht* (1918).

p. 61, afb. 1 Keith Haring, *Stilte = dood* (1989).

5 Zeggingskracht

Pagina 70 behandelt *De derde mei* van Francisco Goya en het daarop geïnspireerde werk van Robert Ballagh. Het onderwerp van beide werken is een bloedige opstand in Madrid.

6 Functionaliteit

Op p. 73 draait Barbara Walker de mythe van *Leda en de zwaan* om. Ze geeft Leda haar macht terug.

